

Posudek na diplomovou práci

Mgr. Dan Faltýnek, Ph.D.

Autor diplomové práce: Jan Fiedler

Název diplomové práce: Analýza využití prefixů při určování autorství textu

Diplomant se v textu práce zaměřil na velmi konkrétní otázku – zda lze při atribuci textu využít slovo tvorné charakteristiky. Laicky řečeno je cílem práce zjistit, zda se mluvčí odlišují tím, jaké typy slov používají z hlediska určitých částí, z nichž jsou utvořena. To např. znamená, že se mohou odlišovat způsobem vyjadřování propozičního obsahu, předponovým slovesem nebo predikačně (pozavíral – postupně zavřel apod.). Diplomant se ve struktuře slova zaměřil na předpony. V tomto směru velmi střizlivě zvolil metodiku práce. Pro slovní segmentaci využil morfematický slovník Slavíčkové, který se v mnoha ohledech staví k segmentaci slovního tvaru odlišně oproti např. mluvnicím češtiny – přístup je každopádně jednotný, o to autorovi šlo. Následně se autor zaměřuje na analýzu jednotlivých slovních druhů. Slovní tvary reprezentuje jejich prefixy, využívá bag-of-words model. Takto analyzuje jednotlivé texty a pokouší se zjistit, zda se odlišují v korelaci s autorstvím textu. Diplomová práce na tuto otázku odpovídá záporně, diplomant silné korelace nenalézá. Čímž usnadňuje práci budoucím lingvistům, kteří budou řešit atribuční problém. To vidím jako nesmírně cenné – s kolegy, se kterými atribuci konkrétních textů provádíme, jsme vztah slovo tvorby a autorství chtěli začít zohledňovat, práce kolegy Fiedlera ukazuje, že se v tomto směru nemáme těšit na pomocné kritérium. Nezna mená to ovšem, že nebude vhodné později závěry práce ověřit na jiném vzorku, respektive na textech s odlišnou délkou, stylem, původem apod. Autor analyzuje texty používané v semináři Forenzní chvilky, na jejichž základě vzniká práce Nejlepší plagiát. Výsledky jeho analýz budou v tomto textu zohledněny – rovnou tedy budou využity v následném výzkumu a publikaci, to je další pozitivum práce. Autor formuluje text práce velmi střizlivě, příliš se nezatežuje rozváděním teoretického kontextu a zaměřuje se na samotnou analýzu, i to je třeba ocenit. Pravidelně se účastnil konzultací, ale pracoval velmi samostatně. Ve všech směrech proto oceňuji jeho přístup. Navrhují hodnocení stupněm A.

Závěr práce bych si pro další zamýšlení se nad jejím předmětem zkoumání dovolil reformulovat takto: slovo tvorné aspekty mohou sloužit jako silné vodítko atribuce, pro příklad nadužívání slovo tvorného

sufixu -idní (koloidní, stupidní – omáčkoidní), pak jde ale o využití jednotlivých slovních forem, v rozsahu celkové slovní zásoby textu autorské individuality s jistotou očekávat nemůžeme.

Otázky:

Pro další ověřování závěrů práce – jaké texty zvolit pro analýzu (delší, stylově odlišné, mluvený text apod.) a proč.

Jaké jsou praktické rady kolegům, kteří by podobnou analýzu chtěli provádět – na co si dát pozor.

Dan Faltýnek